

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST
TE AMSTERDAM

ELFDE
JAARVERSLAG
1936

VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST

A G E N D A.

voor de Jaarvergadering
van de Vereeniging voor Penningkunst
op Donderdag 13 Mei 1937 te 2½ ure n.m.
te 's-Gravenhage in "Fulchri studio"

---

1. Opening door den Voorzitter.
2. Notulen der vorige Jaarvergadering.
3. Uitbrengen door den Secretaris van het verslag over het elfde Vereenigingsjaar (1936).
4. Rekening en Verantwoording van den Penningmeester.
5. Benoeming van twee Bestuursleden in de plaats van de Heeren Vattier Kraane en Van derkrijck, beide aan de beurt van aftreden, doch herkiesbaar.
6. Benoeming van een Bestuurslid in de plaats van den Heer H.J.H. Ebeling.
7. Benoeming van een lid van den Penningraad in de plaats van wijlen den Heer J. Hulshoff Pol.
8. Benoeming van een kascommissie.
9. Begrooting en werkplan voor 1937.
10. Mededeeling van het Bestuur.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST.

's-Gravenhage, April 1937.

L.S.,

Het Bestuur heeft het genoegen U hierbij het Jaarverslag over 1936 aan te bieden en hoopt, dat de inhoud wederom Uw belangstelling moge hebben.

Artikelen Jaarverslag.

Leden, die voor het volgend Jaarverslag een bijdrage wenschen te leveren, worden verzocht deze vóór 1 November a.s. te zenden aan den Secretaris-Penningmeester, tevens Redacteur, waarbij moet worden opgemerkt, dat deze zich het recht voorbehoudt, de artikelen in overleg met den schrijver te bekorten of te wijzigen of wel bijdragen, die hem minder geschikt voorkomen, niet op te nemen.

Contributie.

Leden, die hun contributie voor 1937 nog niet betaald hebben, worden vriendelijk verzocht, ter verrijding van administratie- en incassokosten, deze zoo spoedig mogelijk te storten op de girorekening van de Vereeniging voor Penningkunst (No 96820, 's-Gravenhage).

Over contributie, welke op 10 Mei nog niet is betaald, wordt na dien datum, verhoogd met f 0.15 voor incassokosten, beschikt. De kwitantie (tevens bewijs van lidmaatschap) wordt gelijktijdig met den eersten penning 1937 toegezonden.

Penningen 1937.

In het Vereenigingsjaar 1937 zullen de twee volgende penningen worden uitgegeven :

- 1e. een penning met de beeltenis van Jhr. Mr. B.C. de Jonge, den afgetreden Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, modellieur Prof. Oswald Lenckebach.
- 2e. een penning met de beeltenis van Jhr. Dr. J. Loudon, gezant van Nederland te Parijs, modellieur Toon Dupuis.

Leden.

Het Bestuur spreekt het vertrouwen uit, dat de leden in dit nieuwe Vereenigingsjaar krachtig zullen medewerken om nieuwe leden te werven.

HET BESTUUR.

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST
TE AMSTERDAM

ELFDE
JAARVERSLAG
1936

BESTUUR

C. G. VATTIER KRAANE,

Voorzitter

A. O. VAN KERKWIJK,

Secretaris-Penningmeester

Dr. M. R. J. BRINKGREVE

Dr. M. A. EVELEIN

Mr. J. F. VAN ROYEN

Mr. A. STARING

Jhr. Ir. A. C. VON WEILER

Leden

PENNINGRAAD

A. O. VAN KERKWIJK

Mr. A. STARING

Jhr. Ir. A. C. VON WEILER

SECRETARIAAT

NASSAULAAN 22 — 's-GRAVENHAGE

GIRONUMMER DER VEREENIGING 96820

JAARVERSLAG VAN DE VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST

1936

In het afgelopen Vereenigingsjaar zijn aan de leden toegezonden een tweetal portretpenningen. De eerste herdenkt den sterfdag van Erasmus, 12 Juli 1536 te Bazel overleden en vertoont op de voorzijde Erasmus' naar links gewend borstbeeld, terwijl de uil met zotskap op de keerzijde zinspeelt op zijn bekende werk „Laus Stultitiae”. Deze penning werd ontworpen en geboetseerd door B. Ingenhouz.

Het tweede stuk is de eerste door de beeldhouwster Mej. J. C. H. Wichers vervaardigde penning en wel een portretpenning van haren leermeester den Haagschen beeldhouwer-medailleur Toon Dupuis, die 18 Febr. 1937 zijn zestigsten verjaardag vierde. De forsche kop van den zestigjarigen kunstenaar, die zoovele verdienstelijke Nederlanders door een borstbeeld of penning in marmer en brons vereeuwigd heeft, munt uit door goede gelijkenis en doet ons het beste verwachten voor de toekomst zijner leerlinge, die zoo gelukkig als medailleure debuteerde.

Een gevoelig verlies leed de Nederlandsche medailleerkunst door het overlijden te 's-Gravenhage op 3 November 1936 van den Haarlemschen beeldhouwer-medailleur Louis J. Vreugde.

In dit Jaarverslag hebben wij een kort levensbericht van den overleden kunstenaar opgenomen en eenige zijner voornaamste werken afgebeeld.

Op de 6 April te 's-Gravenhage gehouden jaarvergadering werd, in plaats van het overleden bestuurslid J. Hulshoff Pol, benoemd Dr. M. A. Evelein. Bij het ter perse gaan van dit Jaarverslag was in de tweede vacature van het bestuur en in die van den Penningraad nog niet voorzien.

Reeds eenigen tijd zijn door het bestuur voorloopige pogingen aangewend om te komen tot het uitgeven van een reeks penningen, die betrekking zullen hebben op onze koloniale geschiedenis, die belangrijke gebeurtenissen uit die geschiedenis zullen herdenken en hulde zullen brengen aan onze verdienstelijke gouverneurs-generaal en legeraanvoerders in Oost- en West-Indië. Nu ons gebleken is, dat deze pogingen bij velen belangstelling mochten verwerven en ons Bestuur van verschillende zijden aangemoedigd is om in deze verder te gaan, hebben wij gemeend ons bestuurslid Dr. M. R. J. Brinkgreve, van wien het plan is uitgegaan, te belasten met de uitwerking er van. Een kort bericht van Dr. Brinkgreve laten we hieronder volgen:

Bij de oprichting der vereeniging voor penningkunst, stelden wij haar taak tweeledig. Eenerzijds wenschten wij de belangstelling voor den penning als kunstwerk te verlevendigen, anderzijds wilden wij de penningkunst dienstbaar maken aan het wekken en versterken van het geschiedkundig zelfbewustzijn van ons volk.

De uitvoering van deze tweede taak heeft ons Bestuur de eerste jaren

eenigzins naar den achtergrond geschoven, omdat wij aanvankelijk de voorloopig nog zwakke krachten der vereeniging in één richting wenschten in te zetten. Thans echter, nu de vereeniging voldoende stevig gevestigd is en zich een vaste plaats in ons land en in Ned. Indië heeft verworven, achten wij den tijd gekomen ook aan de tweede taak onze aandacht te wijden.

Ons Bestuur heeft, te rade gaande waar en waarmede te beginnen, besloten als eersten stap een plan uit te werken, voor het doen ontwerpen, het laten slaan en het verspreiden van een reeks penningen, betrekking hebbende op de koloniale geschiedenis, overtuigd als wij zijn, dat het overgrootste deel van ons volk dezen belangrijken kant onzer geschiedenis slechts schamel kent.

Met erkentelijkheid kunnen wij vermelden, dat wij op de eerste aanvraag onmiddellijk de toezegging van den zedelijken steun kregen van de vereeniging Oost en West, voorzitter Mr. R. Zuyderhoff, die ons in aandraging bracht met drie raadslieden voor ieder der drie overzeesche gebieden, te weten de heeren R. J. Koppenol voor de Oostindische geschiedenis, Menkman voor Suriname en Fred. Oudschans Dentz voor Curaçao.

Wij stellen ons voor in overleg met deze heeren een plan uit te werken voor een reeks penningen, die de herinnering aan de belangrijkste personen en gebeurtenissen, toestanden en verhoudingen uit de koloniale geschiedenis deels kunnen opwekken, deels levendig kunnen houden.

Het is onze bedoeling telken male in ons jaarverslag in korte aantekeningen van de in het afgelopen jaar gereedgekomen penningen de betekenis te verduidelijken. Toen de plannen dezen voorloopigen vorm hadden aangenomen en de mogelijkheid van de verwezenlijking organisatorisch zeer waarschijnlijk leek, hebben wij ons eveneens gewend tot het Kon. Koloniaal Instituut met het verzoek dit plan te willen steunen.

Ons Bestuur is zeer getroffen door de groote bereidwilligheid, waarmede het bestuur van het Instituut bij monde van zijn algemeen secretaris Mr. Westerveld ons de meest volledigen zedelijken en geestelijken steun heeft toegezegd en in het bijzonder wat betreft de bereidheid van het bedoelde bestuur om aan degenen, die bij het uitwerken van het plan hun medewerking zullen willen verlenen, vrijen toegang te geven tot bibliotheek en foto-archief van het Kon. Kol. Instituut.

Het uitwerken dezer plannen zal nog heel wat voorbereiding en tijd vergen. Wij kunnen dus thans nog niet in bijzonderheden treden. Slechts vermelden wij, dat ons Bestuur in beginsel besloten heeft den eersten penning van de reeks te wijden aan de nagedachtenis van W. H. Daendels, den „donderenden Gouverneur-Generaal”, die in den Franschen tijd den grooten postweg over Java deed aanleggen.

Leden, die wellicht waardevolle wenken zouden willen geven en onderwerpen of personen zouden willen noemen, om op die penningen te herdenken, verzoek ik mij hiervan te willen kennisgeven, adres: Leidsche Weg 201/203 te Voorschoten.

Bij het verschijnen van het tiende Jaarverslag telde onze Vereeniging 382 leden. Door overlijden en bedanken verloren we 54 leden, terwijl 20 nieuwe leden toetraden.

We beginnen ons nieuwe Jaarverslag dus met 348 leden, welk aantal, als we

PLAAT I

1^e Penning Vereenigingsjaar 1935

2e Penning Vereenigingsjaar 1936

PLAAT II

Draagpenning, door het Vorstelijk Paar geschonken aan de leden der Hofhouding en het personeel van de Koningin en de Prinses, ter herinnering aan de huwelijksplechtigheid, naar het model van den beeldhouwer Toon Dupuis.

Penning geschonken door het „Comité tot luisterrijke viering van het huwelijk van H. K. H. Prinses Juliana en Z. D. H. Prins Bernhard te 's-Gravenhage" aan zijn medewerkers. Modelt Jac. J. van Goor.

de plannen, waarvan dit Verslag melding maakt, willen verwezenlijken, dringend een flinke vermeerdering behoeft. Een aansporing voor onze leden dus om bij hunne bekenden onze Vereeniging meer bekend te maken en door het aanbrengen van nieuwe leden het Bestuur in de gelegenheid te stellen om zijn mooie plannen te kunnen uitvoeren.

---

de plannen, waarvan dit Verslag melding maakt, willen verwezenlijken, dringend een flinke vermeerdering behoeft. Een aansporing voor onze leden dus om bij hunne bekenden onze Vereeniging meer bekend te maken en door het aanbrengen van nieuwe leden het Bestuur in de gelegenheid te stellen om zijn mooie plannen te kunnen uitvoeren.

IN MEMORIAM LOUIS J. VREUGDE.

Op 3 Nov. 1936 overleed te 's-Gravenhage de bekende Haarlemsche beeldhouwer Louis J. Vreugde.

Louis J. Vreugde werd 3 Jan. 1868 te 's-Hertogenbosch geboren, alwaar hij na zijne schooljaren tot zijn 22ste jaar de Kon. School voor Nuttige en Beeldende Kunsten, toen onder leiding van Th. Stracké, bezocht. Daarna genoot hij aan de Haagsche Academie van Lacomblé lessen in naaktfiguur en historische compositie, terwijl hij tegelijkertijd werkzaam was aan het toen in aanbouw zijnde station der H. IJ. S. M. Later was hij eenige jaren werkzaam in Duitschland, te Berlijn en te Münster en maakte studiereizen naar Engeland, Frankrijk, Denemarken, Zweden en Italië.

In 1903 werd hij benoemd tot leeraar in figuurboetseeren aan de toenmalige Kunstnijverheidsschool te Haarlem, waaraan hij tot 1919 verbonden bleef.

Van het vele en belangrijke werk, dat door hem werd geschapen, mogen hier worden vermeld de monumenten voor H. F. R. Brandts Buys te Ede, voor Van Hasselt (voorz. R. v. Adm. der H. IJ. S. M.) te Zutphen, voor L. F. Brandts Buys en voor Mevr. L. F. Brandts Buys te Velp-Rozendaal, een buste van Burgemeester Stroink te Lonneker, de monumentale vaas voor het Station te Den Bosch, de P. W. Janssen—Bank te Medan, de Herdersgroep in het Museum „Twenthe” te Enschedé, een monument voor Mevr. Dr. Houwink te Amsterdam (Zorgvlied), enz.

Voorts werden door hem aan vele belangrijke gebouwen beelden en ornament vervaardigd, o.a. aan het gebouw der Bat. Petr. Mij te Den Haag, aan de H. B. S. en aan het Frans Hals Museum te Haarlem, het voornaamste beeldhouwwerk, zoowel buiten als binnen aan het Koloniaal Instituut te Amsterdam, waarbij speciale vermelding verdienen de uitbeelding van het „Dwerghertverhaal” en de „Tocht van Houtman naar Oost-Indië”, alsmede de busten van Cremer en Hubrecht.

Tenslotte werd door Louis Vreugde een aantal penningen gemaakt, welke door de „Koninklijke-Begeer” geslagen werden, n.l.:

een penning, waarop de voorstelling van een jongen man, bezig met het in metaal uithameren van een sierschaal en daaronder de inscriptie: „Herdenking van het 25-jarig bestaan der School voor Kunstnijverheid te Haarlem en den 25-jarigen werkkring van den Directeur E. von Saher”; (afb. 1);

een penning met de voorstelling van een bouwkundige aan den arbeid en op den achtergrond de gevel van de Vleeschhal te Haarlem als symbool der schoone bouwkunst, daaronder de inscriptie: „Afdeling Haarlem en Omstreken van de Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst”; (afb. 2);

PLAAT III

Afb. 1

Afb. 2

Afb. 3

Afb. 4

Penningen door Louis J. Vreugde.

PLAAT IV

Atb. 5.

Atb. 6.

Atb. 7

Atb. 8.

Penningen door Louis J. Vreugde.

een penning te eener zijde toonende het portret van Mr. E. R. H. Regout en het inschrift: „De Nederlandsche inzenders aan hun Regeerings-Commissaris: 26/3/1909 Mr. E. R. H. Regout 28/5/1910" en te anderer zijde eene afbeelding van het Nederlandsche Paviljoen op de Internationale Tentoonstelling te Brussel 1909/1910 en overeenkomstig inschrift; (afb. 3 en 4);

een penning ter eere van Frederik van Eeden, te eener zijde het portret van van Eeden en het randschrift: „1829 F. W. van Eeden 1901" en te anderer zijde een landschap, voorstellende gezicht vanuit Overveen op Haarlem langs de Brouwersvaart, waarlangs van Eeden dikwijls bij voorkeur zijne schreden gericht zou hebben. Het inschrift citeert: „Het boek der planten is een kostelijk boek." Daaronder twee wapenschilden van Haarlem en Nd. Holland; (afb. 5 en 6);

een penning voor het Koloniaal Instituut, waarop aan de eene zijde zijn afgebeeld een Westerling en een Oosterling, samen voorwaarts schrijdend, achter hen de opgaande zon en in den rand de laatste drie woorden van de spreuk: „Het daghet in het Oosten, het lichtet overal." Aan de keerzijde een sierrand van West- en Oost-Indische vruchten en gewassen, waarbinnen de woorden: „Koloniaal Instituut." (afb. 7 en 8).

's-Gravenhage, Jan. 1937.

REKENING EN VERANTWOORDING

REKENING EN VERANTWOORDING

ONTVANGSTEN			
Saldo 31 December 1935	f	449	48
Contributies 1936	"	1.895	—
Achterstallige contributies 1926—'35	"	72	—
Vooruitbetaalde contributies 1937	"	52	—
Verkoop penningen 1926—1935	"	32	—
Afwikkeling saldo de Bas & Co.	"	4	09
		f	2.504
			57

OVERZICHT DER

		DEBET			
31 Dec. 1935	Saldo Nutsspaarbank	f	280.—		
	„ De Bas en Co.	"	4.09		
				f	284
					09
31 Dec. 1936	Rente Nutsspaarbank 1935 en '36	"		"	15
					08
		f		f	299
					17

VAN DEN PENNINGMEESTER OVER 1936

UITGAVEN			
Jaarverslagen 1935	f	322	22
Honoraria Kunstenaars	"	475	—
Inrichtingskosten 1e- en 2e penning 1936	"	350	—
Afslagen 1e en 2e penning 1936	"	908	95
Penningen 1926—1935.	"	41	20
Drukwerk	"	32	36
Cliché's	"	18	17
Porti	"	168	40
Incassokosten	"	1	54
Invoerrechten	"	68	80
Algemeene Onkosten	"	17	50
Saldo 31 Dec. 1936	"	100	43
	f	2.504	57

KAPITAALSREKENING

CREDIT			
1 Febr. 1936	Afwikkeling saldo de Bas & Co.	f	4 09
31 Dec. 1936	Saldo.	"	295 08
		f	299 17

's-GRAVENHAGE, 31 December 1936.

De Secretaris-Penningmeester,
A. O. VAN KERKWIJK.

UITTREKSEL UIT DE STATUTEN

De Statuten vermelden als doel der Vereeniging de bevordering der Penningkunst, zoowel met het oog op de geschiedkundige beteekenis, als op de kunstwaarde van den Penning.

- a. Begunstigers, die de Vereeniging steunen met een jaarlijksche bijdrage van f 100.— of een gift incens van f 1000.—.
- b. Donateurs, die de Vereeniging steunen met een jaarlijksche bijdrage van minstens f 25.— of een gift incens van f 250.—.
- c. Buitengewone leden, die een jaarlijksche bijdrage of een gift ineens geven, welke bijdragen bij Huishoudelijk Reglement worden vastgesteld.
- d. Eereleden, die wegens hun verdiensten voor de penningkunst of de vereeniging door de algemeene vergadering als zoodanig zijn benoemd.
- e. Gewone leden, die een minimum contributie per jaar betalen van f 5.— (voor het buitenland f 6.—).

Jaarlijks worden minstens twee penningen in opdracht van de Vereeniging geslagen.

Van deze penningen ontvangen:

- a. de begunstigers één exemplaar in zilver en één in brons;
- b. de donateurs één in zilver;
- c. de andere leden één in brons.

Deze penningen worden niet in den handel gebracht.

De in vorige jaren verschenen penningen kunnen nieuwe leden bekomen tegen f 2.50 per stuk voor een bronzen en f 10.— voor een zilveren exemplaar.

Van de Jaarverslagen II, IV, V, VI, VII, VIII, IX en X zijn nog exemplaren in voorraad, verkrijgbaar uitsluitend voor de leden, à f 0.50 per Verslag.

Nieuwe leden, die alle reeds verschenen penningen koopen, ontvangen gratis ex. van de jaarverslagen II, IV, V, VI, VII, VIII, IX en X, voor zoover nog aanwezig.

Elk lid, dat vijf nieuwe leden aanbrengt, ontvangt als blijk van erkentelijkheid een afslag in zilver van één der door de Vereeniging uitgegeven penningen (naar keuze).

MERKTEEKEN DER VEREENIGING

waarmee na den eersten penning
alle door haar uit te geven pen-
ningen zullen worden voorzien.

